

Els Tres Tombs Igalada

21 i 22 de Gener de 2017

Una de les festes populars amb més tradició a Catalunya és la festa dels Tres Tombs que es celebra a molts pobles i ciutats catalanes amb motiu del dia de Sant Anton.

Els Tres Tombs d'Igalada té la particularitat de ser una festa que s'ha portat a terme ininterrompudament des de l'any 1822. Degut a la seva antiguitat i també a la importància històrica que van tenir els traguers de l'Anoia, la festa va ser declarada d'interès turístic l'any 1981.

Animats i acollits pels nostres companys igualadins, el Magí i la Pilar vam anar fins a Igalada el cap de setmana del 21 i 22 de gener d'enguany per assistir a aquesta tradicional festa un total de 40 autocaravanes.

Com és habitual, el divendres vam anar fent cap fins a Igalada i ens vam trobar tots en un ampli terreny que l'Ajuntament va posar a la nostra disposició a pocs metres de la Plaça Castells.

Les previsions meteorològiques per el cap de setmana no eren gens bones i tota Catalunya estava patint una onada de fred i pluja, però a Igalada vam tenir sort i tot i que no va ser un cap de setmana solejat, almenys la pluja no va aigualir la festa i ben abrigats, perquè el fred era intens, en vam poder gaudir.

El dissabte al matí, en autocar, ens dirigim cap a la Tossa de Montbui, una muntanya del veí terme municipal de Santa Margarida de Montbui, on hi ha les restes de l'antic castell de Montbui i l'església preromànica de Santa Maria de la Tossa.

Quan arribarem un guia ens està esperant per fer-nos una visita guiada per aquests dos llocs abans esmentats, però abans de començar la visita ens fa notar la impressionant vista que des d'aquest mirador natural tenim de la comarca.

Pugem fins el punt més alt de la muntanya a 632 metres sobre el nivell del mar on hi ha el pati d'armes i tenim a un costat la torre mestra del castell i a l'altra, l'església.

Aquest lloc va ser triat pel comte Borrell II al segle X per edificar un castell de frontera del comtat de Manresa. Aquest castell formava part d'una xarxa de més de 40 castells a la zona que defensaven les terres cristianes dels possibles atacs dels sarraïns.

Del castell es conserven les restes d'una gran torre de mesures gens habituals, ja que té uns 95 metres quadrats per planta i que tenia funció militar i residencial. Una torre d'angles arrodonits i parets de 2 metres d'amplada per donar resistència a l'edificació.

Un altre aspecte de la construcció destinada a donar seguretat al castell és la porta d'entrada original que es troba a nivell del primer pis i a la qual s'accedia a través d'una escala de fusta que es treia i es posava segons les necessitats. La porta que podem veure actualment a peu pla es va fer en una de les darreres reconstruccions del castell.

A l'interior, a la planta baixa, trobem un petit rebedor on hi ha exposada una col·lecció d'eines de conreu i a continuació, passem a una sala que era l'antiga cisterna del castell.

Al segle XII quan la frontera canvia de lloc, el castell perd la seva funcionalitat i s'abandona. Més tard, al segle XVII, quan a la zona es comença a conrear la vinya s'acabarà de fer malmès el castell, ja que s'utilitzen bona part de les seves pedres per construir els marges de les vinyes i l'antiga cisterna del castell es transformarà en cup.

Tot i que les restes del castell són interessants, i sobretot la torre és molt curiosa, l'església és encara molt més interessant, un petit tresor que molts desconeixem.

Aquesta petita església va ser construïda també al segle X (987) al mateix temps que es construïa la torre del castell. Després d'uns anys d'abandonament, va ser finalment acabada gracies a l'impuls de l'abat Oliva.

L'església és preromànica del segle X. Té tres absis i s'accedeix a l'interior per una portalada amb arc de mig punt amb senzilles ornamentacions que han estat desgastades pel temps. Observem també un gran campanar d'espada que es va construir al segle XVIII.

Quan entrem ens quedem bocabadats per la seva bellesa i simplicitat. Té tres naus en volta de canó. Les naus es recolzen sobre sis arcades que reposen sobre columnes curtes i massisses i capitells sense decoració. Dins de l'església es conserva una pila baptismal del segle X i una altra més petita del segle XII i també una còpia de la imatge gòtica de la Mare de Déu de Gràcia del segle XIV.

Un cop acabada la visita, el mateix autocar ens porta de tornada a Igualada. La resta del matí és lliure i nosaltres aprofitem per fer un passeig per la ciutat. El nostre recorregut comença a la plaça Castells per continuar per la Rambla i després agafem el carrer Sant Magí, un carrer molt comercial i molt animat a aquesta hora del matí de dissabte. Creuem una gran plaça (la plaça de Cal Font), on trobem una gran nau de l'antiga fàbrica tèxtil de Cal Font (1915) i la seva xemeneia.

Davant de la nau hi ha una escultura d'unes immenses tisores que sembla que estiguin tallant en homenatge a les fàbriques tèxtils, tan importants a tota la comarca de l'Anoia.

Caminem fins arribar al passeig de Mossèn Cinto Verdager, una gran via de 40 metres d'amplada i més d'un quilòmetre de llarg. A continuació, girem i pel carrer d'Òdena anem fins al casc antic i més concretament, fins a l'església de Santa Maria, temple renaixentista del segle XVII, però igual que ens va passar a la nostra anterior visita a Igualada al mes de juny, no podem visitar-la perquè està tancada.

Al davant mateix de l'església hi ha un preciós edifici modernista: Cal Ratés(1908). Durant tot el nostre recorregut veurem diversos edificis modernistes de començament del segle XX, un estil molt present a la ciutat i que s'utilitzava per mostrar el prestigi social i el poder econòmic de molts industrials igualadins de l'època.

Passem també per la plaça de l'Ajuntament. Es tracta d'una bonica plaça porxada del segle XIV que té els seus orígens en dues antigues places: la plaça Nova i la del Blat, on destaca el gran edifici neoclàssic de finals del segle XIX i seu actual de l'ajuntament.

Per tornar, enfilem el carrer de l'Argent, on trobem més cases modernistes, travessem la Plaça de la Creu i continuem fins arribar a les nostres autocaravanes.

Disposem d'un temps per dinar i per relaxar-nos i al vespre, ens trobem a l'esplanada on hem aparcat les autocaravanes per anar junts fins al carrer de Sant Magí, agafar les escales automàtiques i arribar al barri del Poble Sec, més concretament al carrer Calaf, on assistim al primer acte de la festa dels Tres Tombs.

La festa dels Tres Tombs està organitzada pel Gremi d'Antics Traginers d'Igualada i el primer acte que té lloc el dissabte és una cercavila nocturna pels principals carrers de la ciutat. Dos socis del gremi són anomenats cada any banderers i són els que s'encarreguen de la bandera gran i de la bandera petita, tant a la desfilada del dissabte, com a la del diumenge. Per els socis del gremi ser banderer és un gran honor. Nosaltres anem cap al carrer Calaf perquè allà és on viu el banderer, en aquest cas banderera, de la bandera gran d'enguany.

Com és tradició, la cercavila acaba a casa del banderer de la bandera gran i després d'onejar-la davant de tots els assistents i instal·lar-la a la finestra de casa seva, ens invita a tots a coca de crema, cava i una boníssima barreja, típica dels traginers, feta amb mistela i anís que serveixen per escalfar-nos una mica perquè el fred és intens.

Després, tornem cap a les autocaravanes a sopar i a dormir, a l'espera de gaudir de la festa de l'endemà.

La jornada del diumenge comença amb un esmorzar popular organitzat també pel Gremi d'Antics Traginers d'Igualada, on pel mòdic preu de 5 euros ens ofereixen unes bones llesques de pa de pagès amb botifarra, cansalada, vi...i per si ens quedem amb gana, un bon tall de coca de pinyons i sucre que mengem en una llarga taula que l'organització havia reservat per els autocaravanistes de l'UCC. Un esmorzar contundent i boníssim.

Després d'esmorzar i en el mateix lloc, fem el tradicional cant dels adéus, perquè així, d'aquesta manera, cadascú pugui seguir la festa dels Tres Tombs en el lloc on consideri més adient i segons els seus interessos.

Nosaltres ens dirigim cap l'avinguda Balmes, molt a prop del punt de sortida de la desfilada, perquè en Magí ens ha dit que és un bon lloc per veure la festa.

A les 12 en punt comença la cavalcada, on com mana la tradició es faran tres toms. Obre la cavalcada el carro amb la imatge de Sant Anton i a continuació, veiem passar un gran nombre de carros i cavalls d'Igualada i de tota la comarca. A la desfilada hi ha carros de pagès, alguns carregats amb verdures, amb palla...hi ha també carros destinats a activitats ciutadanes com el dels bombers, el d'escombrar i regar els carrers o el funerari entre altres. N'hi ha que serveixen per transportar mercaderies com el carro de la llet o el que transporta troncs per posar dos exemples. També hi ha carruatges de transport de viatgers de tota mena i un munt de cavallers muntats en els seus cavalls, tots ells ben engalanats i quan diem tots, ens referim tant a cavalls com a cavallers. Però potser el carruatge que més crida l'atenció és una reproducció de l'antiga diligència Igualada- Barcelona.

Després de fer els tres Toms com marca la tradició, animals, carros i cavallers són beneïts i nosaltres tornem cap a les autocaravanes perquè ja és hora de dinar.

Després de dinar, una mica de tertúlia amb els amics i ja anem marxant cap a casa. Abans però, ens acomiadem fins a la propera sortida, on celebrarem també una tradició catalana molt diferent, però també molt popular perquè a la pròxima sortida farem una calçotada.

Jordi Batlle i Conxita Linares